

PRAWA OBYWATELI UNII EUROPEJSKIEJ W SZKOCJI

Obywatele UE i prawo do nauki

Ta ulotka informacyjna zawiera streszczenie Twojego prawa do nauki jako obywatela **Unii Europejskiej** w Szkocji. W tej ulotce 'obywatele Unii Europejskiej' to obywatele państw członkowskich, jak i obywatele państw EOG (Norwegia, Islandia i Liechtenstein), oraz obywatele Szwajcarii.

Ta ulotka informuje także o prawach **członków Twojej rodziny**. 'Członkiem rodziny' jest osoba, która jest członkiem Twojej rodziny ale sama nie jest obywatelem UE, a której prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie jest prawem pochodnym UE, wynikającym z relacji rodzinnej z Tobą i Twojego obywatelstwa Unii Europejskiej.¹

Ta ulotka opisuje Twoje prawa teraz (podczas okresu przejściowego - the **Brexit transition period**) oraz po zakończeniu okresu przejściowego. Okres przejściowy ma zakończyć się 31 grudnia 2020r., aczkolwiek ten termin może zostać zmieniony jeżeli okres przejściowy zostanie przedłużony.

Zgodnie z prawem Unii Europejskiej obywatele UE mają prawo mieszkać w Szkocji podczas okresu przejściowego. Po upływie okresu przejściowego prawo UE przestanie obowiązywać. Obywatele UE oraz członkowie ich rodzin, którzy zamierzają zostać w Szkocji po zakończeniu okresu przejściowego będą musieli złożyć wniosek w ramach systemu osiedleńczego dla obywateli UE (EU Settlement Scheme) o **Status Osoby Osiedlonej - Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na czas nieokreślony) lub **Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej - Pre-Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na okres 5 lat) do 30 czerwca 2021r.

Czy mam prawo do nauki w Szkocji?

Szkoły podstawowe i średnie

Wszyscy obywatele UE

Wszystkie dzieci w wieku szkolnym (przeważnie w wieku od 4.5 do 16 lat) mieszkające w Szkocji, mają prawo do nauki.

Rodzice są prawnie zobowiązani do zapewnienia dzieciom wykształcenia, i normalnie spełniają ten obowiązek posyłając dziecko do szkoły. Każde dziecko ma prawo do bezpłatnego miejsca w szkole podstawowej i średniej. Niektórzy rodzice spełniają ten obowiązek wysyłając dziecko do szkoły prywatnej lub kształcąc je w domu.

Szkoły są prowadzone przez rady miast – jeżeli masz jakiegokolwiek pytania dotyczące prawa Twojego dziecka do bezpłatnego miejsca w szkole lokalnej, skontaktuj się z lokalną radą miasta.

Edukacja policealna i wyższa

Obywatele UE (nie posiadający statusu osoby osiedlonej lub tymczasowego statusu osoby osiedlonej)

Masz prawo do edukacji w Szkocji jako obywatel UE jeżeli:

- ◇ Uczęszczasz do szkoły prywatnej
- ◇ Uczęszczasz do collegu finansowanego prywatnie lub państwowo
- ◇ Studiujesz na uniwersytecie
- ◇ Odbywasz szkolenie zawodowe, i
- ▶ Posiadasz 'wystarczające środki' (sufficient resources) aby pokryć koszty nauki oraz życia; i
- ▶ Posiadasz 'pełne ubezpieczenie zdrowotne' (comprehensive sickness insurance)

1. "Członkiem rodziny" może być: małżonek lub partner, dzieci, wnuki oraz prawnuki w wieku poniżej 21 lat, dzieci pozostające na utrzymaniu, które ukończyły 21 lat, rodzice pozostający na utrzymaniu, dziadkowie oraz pradiadkowie, jak i niektórzy partnerzy, którzy nie zawarli związku małżeńskiego oraz inni krewni pozostający na utrzymaniu (w przypadku gdy Home Office [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych] wydało zaświadczenie o rejestracji 'dalszego członka rodziny').

Obywatele UE i prawo do nauki

Obywatele UE posiadający Status Osoby Osiedlonej lub Tymczasowy Status Osoby Osiedlone

Posiadasz prawo do ubiegania się o miejsce w jakiegokolwiek instytucji akademickiej w Szkocji niezależnie od tego czy posiadasz 'wystarczające środki' lub 'pełne ubezpieczenie zdrowotne'.

Ile nauka tutaj będzie mnie kosztować?

Czy mam dostęp do pożyczek studenckich?

Możesz mieć prawo do nauki na poziomie policealnym lub wyższym w Szkocji, ale musisz rozważyć czy będzie cię stać na naukę lub kontynuację nauki.

Będzie to zależne od tego czy przysługują Ci status 'home fees' [tzw. opłaty domowe] (nauka bezpłatna) i/lub pożyczki studenckie.

Status Home Fees

'Home fees' (nauka bezpłatna) na poziomie policealnym lub wyższym przysługuje Ci jeżeli jesteś:

- ▶ obywatelem państwa członkowskiego UE, i
- ▶ zwykle zamieszkały (ordinarily resident) w UE przez okres 3 lat przed rozpoczęciem nauki

Rząd Szkocji ogłosił, że obywatele państw członkowskich UE zapisujący się na studia (undergraduate higher education degree) w Szkocji w 2018/19, 2019/20 i 2020/21 będą korzystać ze statusu 'home fees' (nauka bezpłatna) na okres studiów. Będzie to także dotyczyło niektórych obywateli EOG. Dalsze informacje znajdziesz na www.saas.gov.uk

SAAS wsparcie dla studentów

Niektórzy obywatele państw członkowskich UE rozpoczynający kurs wyższego poziomu (course of higher education) mogą być uprawnieni do pomocy od SAAS. W celu uzyskania dalszych informacji wejdź na www.saas.gov.uk

W jaki sposób mogę udowodnić Swoje prawo?

Szkoły podstawowe i średnie

Dzieci mają z reguły zapewnione miejsce w szkole lokalnej znajdującej się w ich rejonie zamieszkania (catchment area). Możesz zapisać dziecko do szkoły podstawowej lub średniej składając wniosek do rady miasta (local council). W tym celu należy potwierdzić tożsamość dziecka oraz przedstawić dowód miejsca zamieszkania w lokalnym rejonie (szkoły).

Edukacja policealna i wyższa

Możesz udowodnić prawo do nauki przedstawiając ważny paszport UE lub dowód osobisty. Może także być wymagane od Ciebie przedstawienie dowodu miejsca zamieszkania aby spełnić kryterium na 'home fees' lub pożyczki studenckie.

Obywatele UE i prawo do nauki

Czy moje prawo ulegnie zmianom po okresie przejściowym?

Prawo Twojego dziecka do edukacji w szkole nie ulegnie zmianom po okresie przejściowym, jeżeli będziesz dalej mieszkał w Szkocji.

Rząd Szkocji ogłosił że będzie wspierał uczniów UE na studiach korzystających z 'home fees' przez okres do zakończenia ich studiów. Rząd Szkocji także oznajmił, że będzie nadal pracował nad przyciąganiem studentów z UE do Szkocji po okresie przejściowym.

Gdzie mogę uzyskać więcej pomocy lub porad?

Jeżeli masz dalsze pytania na temat swojego prawa do nauki, uprawnień do pożyczek studenckich, lub jeżeli uważasz że byłeś dyskryminowany, zobacz:

Edukacja podstawowa i średnia:

- ▶ Parentzone Scotland [zon dla rodziców] Skocja
Wybór szkoły:
<https://education.gov.scot/parentzone/my-school/choosing-a-school/local-state-school/>
- ▶ Rząd Szkocji
Zarejestruj dziecko do szkoły:
<https://www.mygov.scot/register-your-child-for-a-school/>
- ▶ Citizens Advice Scotland [Biuro Porad Obywatelskich w Szkocji]:
<https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/family/education/school-and-pre-school-education-s/education-choices-from-5-to-16-s/>

Edukacja policealna i wyższa:

- ▶ College lub Uniwersytet do którego chcesz uczęszczać
- ▶ UKCISA Szkocja:
<https://www.ukcisa.org.uk/information--advice/fees-and-money/scotland-fee-status>
- ▶ Student Awards Agency for Scotland [Organizacja ds. dofinansowania studentów w Szkocji]
Ogólne wskazówki na temat zamieszkania:
<https://www.saas.gov.uk/files/288/saas-exceptions-to-the-general-residence-conditions.pdf>
- ▶ Rząd Szkocji
Brexit i edukacja:
<https://www.mygov.scot/brexit-education/>

Ostatnia aktualizacja 1 czerwca 2020